

Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning,
Enheten för statlig förvaltning
103 33 Stockholm

Statskontorets rapport En form för kollektivt beslutsfattande – en kartläggning och prövning av nämndmyndigheter

Fi2024/01367

1 Sammanfattning

Skatteverket har inga invändningar mot huvudförslaget att Forskarskattenämndens verksamhet i sin helhet blir en ordinarie uppgift för Skatteverket. När det gäller de *s.k. kompetensärendena* som Forskarskattenämnden hanterar och de alternativa förslagen lämnar Skatteverket dock vissa synpunkter som bör beaktas i det fortsatta arbetet. Skatteverket kommer med anledning av förslaget att behöva knyta till sig kompetens med särskild insikt i företagslednings-, forsknings- och produktionsutvecklingsfrågor.

Skatteverket beräknar att de löpande kostnader som följer av förslaget avseende Forskarskattenämnden kommer att uppgå till cirka 4 miljoner kronor årligen. Om Skatteverket endast skulle ta över ersättningsärendena beräknas kostnaderna stanna på cirka 1,14 miljoner kronor årligen.

Skatteverket har inga invändningar mot det förslagna inordnandet av Bokföringsnämnden i en annan myndighet. Skatteverket önskar dock lämna vissa synpunkter med anledning av det remitterade förslaget.

Skatteverket anser att behovet av ett kollektivt beslutsfattande i Bokföringsnämnden bör bli föremål för en fördjupad analys och konsekvensutredning. Om förslag genomförs anser Skatteverket att det inom den mottagande myndigheten bör inrättas ett särskilt beslutsorgan som tar över den kärnverksamhet som Bokföringsnämnden idag fattar beslut om.

2 Skatteverkets synpunkter

2.1 Forskarskattenämnden föreslås bli ordinarie uppgift vid Skatteverket (avsnitt 4.3.1)

Skatteverket har inga invändningar mot att Forskarskattenämndens verksamhet som innebär en prövning om ersättning för arbete i Sverige når upp till en viss angiven nivå varje månad (*s.k. ersättningsärenden*) blir en ordinarie uppgift för Skatteverket. När det gäller de *s.k. kompetensärendena* som Forskarskattenämnden hanterar genom kollektivt beslutsfattande lämnar Skatteverket dock vissa synpunkter som bör beaktas i det fortsatta arbetet.

2.1.1 Skatteverkets inställning till förslaget mer i detalj

För att kunna fatta beslut i kompetensärenden krävs särskild insikt i företagslednings-, forsknings- eller produktionsutvecklingsfrågor. Det är dessa ärenden som Forskarskattenämnden fattar beslut om kollektivt. Forskarskattenämnden har lång erfarenhet av att bedöma om en person ska anses vara en expert, forskare eller nyckelperson i lagens mening och kan stödja sina beslut på hur tidigare ärenden om arbetsuppgifter och kompetens avgjorts.

Skatteverket anser att den fortsatta beredningen bör innefatta en fördjupad analys av om det fortsatt finns ett behov av ett kollektivt beslutsfattande i de s.k. kompetensärenden som Forskarskattenämnden idag fattar kollektiva beslut om.

2.1.2 Synpunkter att beakta om det alternativa förslaget genomförs

Skatteverket lämnar följande synpunkter som bör beaktas i det fortsatta arbetet om det alternativa förslaget genomförs:

- Om Forskarskattenämndens verksamhet skulle delas upp mellan Skatteverket och Skatterättsnämnden (vilket anges som en av två alternativa lösningar i rapporten s. 65) är det viktigt att uppdelningen av arbetsuppgifterna, samarbetsformerna och ansvarsfördelningen mellan Skatteverket och Skatterättsnämnden förtydligas och regleras vad avser de olika ärendena samt de ärenden som kan beröra bägge ärendetyperna (cirka 75 stycken ärenden år 2023).
- Skatteverket befarar att det ur ett kundperspektiv kan komma att framstå som märkligt om ansökningar med samma syfte ska skickas in till olika myndigheter.

2.2 Bokföringsnämndens verksamhet föreslås bli ordinarie uppgift vid annan myndighet (avsnitt 4.3.1)

Skatteverket har inga invändningar mot det förslagna inordnandet av Bokföringsnämndens verksamhet i en annan befintlig myndighet men att det i så fall bör inrättas ett särskilt beslutsorgan hos denna myndighet. Skatteverket lämnar nedan följande synpunkter med anledning av det remitterade förslaget.

2.2.1 Skatteverkets inställning till förslaget mer i detalj

Behovet av kollektivt beslutsfattande

Sammansättningen av ledamöterna i Bokföringsnämnden innebär att många samhällsintressenter finns representerade i nämnden som av lagstiftaren har utsetts att utveckla den goda redovisningsseden. Nämndens breda sammansättning är en nödvändig garanti för att utvecklandet av den goda redovisningsseden ska bli så allsidigt belyst och välbalanserad som bara möjligt är. Om det viktiga arbete som Bokföringsnämnden utför skulle ersättas av en ren tjänstemannaprodukt finns en risk för att utvecklandet av den goda redovisningsseden endast blir ensidigt belyst. Det innebär att olika samhällsintressenters intressen inte kommer att bli tillvaratagna på samma sätt som idag. Det gäller t.ex. det förenklingsarbete som Bokföringsnämnden utfört med K-regelverken i nära samarbete med de olika samhällsintressenterna i nämnden.

Bokföringsnämndens redovisningsnormgivningar tillämpas av ca 1 332 000 aktiva företag, innefattande allt från de allra minsta företagen till större företag och koncerner. Det innebär

att den redovisningsnormgivning som Bokföringsnämnden ansvarar för behöver anpassas utifrån de behov som olika typer av företag med varierande storlek och dess intressenter har.

Utformningen av Bokföringsnämndens normgivningar bygger på en allsidig belysning av olika behov som t.ex. en bra redovisning, ett bra underlag för skattekontrollen och framför allt en förenkling för företagen för att minska deras administrativa börda. Behovet av att ha en allsidig sammansättning av ledamöter i Bokföringsnämnden uttalades i förarbetena redan år 1975 (prop. 1957:104, s. 200).

Det är av stor vikt att utvecklandet av den goda redovisningsseden fortsatt blir föremål för ett kollektivt beslutsfattande så att de olika samhällsintressenas skilda behov ska kunna tas tillvara på bästa möjliga sätt. Ett sådant beslutsfattande bör därför inte utan en genomgripande analys och konsekvensutredning ersättas av rena tjänstemannaprodukter som sedan exklusivt beslutas inom en enskild myndighet.

Sambandet mellan redovisningen och beskattningen

Beskattningen av företag i Sverige präglas sedan 1920-talet av en tradition där det föreligger ett starkt samband mellan redovisningen och beskattningen. Detta samband kommer till uttryck i 14 kap. 2 och 4 §§ inkomstskattelag (1999:1228), IL. Sambandet mellan redovisningen och beskattningen belystes och framhölls som en viktig faktor när inrättandet av det statliga expertorganet för bokförings- och redovisningsfrågor (Bokföringsnämnden) diskuterades i förarbetena (prop. 1975:104, s. 24-25, 67-68 och 200).

Den redovisningsnormgivning som beslutas av Bokföringsnämnden har en stor betydelse för företagsbeskattningen i Sverige. Det är vid avgörandet av beskattningstidpunkten, inom det kopplade området i 14 kap. 2 § IL, endast om det finns en särskild reglering i lag som beskattningen kan avvika från god redovisningssed.

Skatteverkets slutsatser

Skatteverket anser att behovet av ett kollektivt beslutsfattande i Bokföringsnämnden bör bli föremål för en fördjupad analys och konsekvensutredning. Det är enligt Skatteverkets uppfattning mycket viktigt att den redovisningsnormgivning som Bokföringsnämnden idag beslutar om även fortsättningsvis blir föremål för en kontinuerlig och allsidig belysning där olika samhällsintressen vägs samman i beslutsfattandet. Skatteverket anser därför att redovisningsnormgivningen även fortsättningsvis bör utformas genom ett kollektivt beslutsfattande.

Den föreslagna förändringen där ett kollektivt beslutsfattande överges kan i förlängningen få svåröverskådliga konsekvenser för utvecklingen av god redovisningssed och därmed även den svenska företagsbeskattningen. Det gäller oavsett i vilken annan myndighet Bokföringsnämnden än föreslås bli inordnad. Förslaget innebär vidare att Skatteverket såväl som övriga representanter i Bokföringsnämnden går från att ha såväl reell insyn som inflytande över utvecklandet av god redovisningssed till att mista bägge dessa delar.

Det föreligger enligt Skatteverkets uppfattning även ett behov av att vidmakthålla den organisatoriska gränsen för Bokföringsnämnden gentemot annan verksamhet, myndighet eller organisation. Om Bokföringsnämndens arbetsuppgifter inordnas i en befintlig myndighet vill Skatteverket understryka vikten av att det inom den mottagande myndigheten inrättas ett särskilt beslutsorgan och att det särskilda beslutsorganets självständighet säkerställs för att organet ska kunna fatta fristående beslut om den redovisningsnormgivning som Bokföringsnämnden idag fattar beslut om.

3 Konsekvenser för Skatteverket

Forskarskattenämnden

Förslaget att inordna Forskarskattenämndens verksamhet som en ordinarie arbetsuppgift vid Skatteverket kommer förutom att innebära nya arbetsuppgifter medföra ökade kostnader för Skatteverket.

De löpande kostnaderna beräknas till cirka 4 miljoner kronor årligen, motsvarande 3,5 årsarbetskrafter för handläggning och administration. Till det kommer sannolikt kostnader avseende Skatteverkets behov att knyta till sig specifik kunskap och experter för bedömning av ärenden avseende arbetsuppgifter och kompetens. Det är dock svårt att bedöma de ekonomiska konsekvenserna av detta.

Om endast nämndens verksamhet som går ut på att pröva ersättningsärenden övergår blir Skatteverkets kostnader lägre. De beräknas stanna på cirka 1,14 miljoner kronor årligen, motsvarande en årsarbetskraft.

Bokföringsnämnden

Förslaget att inordna Bokföringsnämnden som en ordinarie arbetsuppgift hos en annan myndighet får inga ekonomiska konsekvenser för Skatteverket.

Detta remissvar har beslutats av generaldirektören Katrin Westling Palm och föredragits av rättsliga experten, Jonny Petersen. Vid den slutliga handläggningen har också följande deltagit: överdirektören Fredrik Holmberg, avdelningschefen Michael Erliksson, enhetschefen Lena Hiort av Ornäs Leijon och sektionschef Jens Becher.

Katrin Westling Palm